

Sag C-181/20**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

24. april 2020

Forelæggende ret:

Nejvyšší soud (Den Tjekkiske Republik)

Afgørelse af:

12. marts 2020

Sagsøger:

VYSOČINA WIND a.s.

Sagsøgte:

Česká republika – Ministerstvo životního prostředí

Hovedsagens genstand

Fortolkning af artikel 13 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/19/EU af 4. juli 2020 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (EUT L 197 af 24.7.2012, s. 38), herefter »direktiv 2012/19«.

En medlemsstats ansvar for skade, som forvoldes borgere ved en tilsidesættelse af EU-retten

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Artikel 267 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (herefter »TEUF«)

Præjudicielle spørgsmål

1. Skal artikel 13 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/19/EU af 4. juli 2020 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) fortolkes således, at

bestemmelsen er til hinder for, at en medlemsstat pålægger brugerne forpligtelsen til at finansiere omkostningerne ved indsamling, behandling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af WEEE, som stammer fra fotovoltaiske paneler, der er bragt i omsætning før den 1. januar 2013, og ikke producenterne?

2. I tilfælde af et bekræftende svar på det første spørgsmål er det – med henblik på vurderingen af betingelserne for en medlemsstats ansvar for den skade, som forvoldes borgere ved en tilsidesættelse af EU-retten – relevant, sådan som det er tilfældet i hovedsagen, at en medlemsstat selv har fastsat regler for finansiering af affald fra fotovoltaiske paneler før vedtagelsen af et direktiv, hvilket direktiv medførte, at fotovoltaiske paneler blev omfattet af EU-rettens anvendelsesområde og at producenterne herved blev pålagt forpligtelsen til at afholde omkostningerne forbundet hermed, herunder for så vidt angår paneler, der var blevet bragt i omsætning før udløbet af fristen for gennemførelsen af direktivet (og selve vedtagelsen af retsakten på EU-retligt niveau)?

Anførte EU-retlige forskrifter

Direktiv 2012/19, artikel 12, stk. 4, artikel 13 og artikel 24

Artikel 5 i Traktaten om Den Europæiske Union

Anførte nationale forskrifter

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (lov nr. 185/2001 om affald og ændring af andre love, herefter »affaldsloven«), § 37p og § 37h

Kort fremstilling af EU-retten og national ret

- 1 Artikel 13 i direktiv 2012/19 pålægger medlemsstaterne at sikre, at omkostningerne ved indsamling, behandling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af affald (herefter »affaldshåndtering«) af elektrisk og elektronisk udstyr, der er bragt i omsætning efter den 13. august 2005, afholdes af producenterne. Håndteringen af såkaldt historisk affald, dvs. affald, som stammer fra produkter, der er bragt i omsætning før denne dato, vil i tilfælde af udskiftning af gamle produkter med nye (medmindre medlemsstaterne har pålagt brugerne denne forpligtelse) finansieres af producenterne af disse nye produkter, og for så vidt angår andet historisk affald – af produkternes brugere. Denne forpligtelse, som allerede var fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/96/EF af 27. januar 2003 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (EUT L 37 af 13.2.2003, s. 24, herefter »det oprindelige direktiv fra 2002«), er blevet udvidet til også at omfatte affald fra fotovoltaiske paneler. Fristen for gennemførelse af direktiv 2012/19 udløb den 14. februar 2014.

- 2 Den Tjekkiske Republik opfyldte sine forpligtelser i henhold til det oprindelige direktiv fra 2002 ved at vedtage affaldsloven. I 2012, allerede inden vedtagelsen af direktiv 2012/19, blev der indsat en ny § 37p i loven, hvorved der blev indført en finansieringsordning for affaldshåndtering for fotovoltaiske paneler. I overensstemmelse med denne bestemmelse påhviler forpligtelsen til at finansiere affaldshåndtering for fotovoltaiske paneler, som er bragt i omsætning før den 1. januar 2013, solcelleanlægsoperatørerne, og realiseres ved en genanvendelsesafgift, som betales i lige store rater. Med henblik herpå blev solcelleanlægsoperatørerne pålagt en forpligtelse til senest den 30. juni 2013 at indgå en aftale med aktører, der tilvejebringer et kollektivt finansieringssystem på en sådan måde, at finansieringen tilvejebringes senest den 1. januar 2019. For så vidt angår fotovoltaiske paneler, som er bragt i omsætning efter den 1. januar 2013, påhviler den beskrevne forpligtelse derimod producenterne.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 3 Sagsøgeren driver solcelleanlægget »Vranovská ves II«. Anlægget blev lanceret i 2009 ved brug af fotovoltaiske paneler, som blev bragt i omsætning efter den 13. august 2005, men under alle omstændigheder før den 1. januar 2013. I overensstemmelse med affaldslovens § 37p indgik sagsøgeren derfor en aftale med relevante aktører, hvorefter sagsøgeren for årene 2015–2016 betalte disse aktører en genanvendelsesafgift for elektrisk affald fra fotovoltaiske paneler i tre rater for et samlet beløb på 1 613 773,24 tjekkiske koruna (CZK).
- 4 Sagsøgeren er af den opfattelse, at Den Tjekkiske Republik ikke har gennemført direktiv 2012/19 korrekt, da det i henhold til direktivets artikel 13 er producenten, der er forpligtet til at finansiere affaldshåndteringen for fotovoltaiske paneler, som er bragt i omsætning efter den 13. august 2005, og ikke brugeren. Som følge heraf har sagsøgeren lidt et tab, idet sagsøgeren i henhold til den fortsat gældende affaldslovs § 37p også skal betale genanvendelsesafgiften efter den 14. februar 2014 (gennemførelsesfristens udløb), som producenten skal betale i henhold til EU-retten. Sagsøgeren har derfor anlagt sag mod Den Tjekkiske Republik med påstand om erstatning for det tab, der er forvoldt ved en tilsidesættelse af EU-retten, hvis værdi udgør beløbet på den betalte afgift, som er på 1 613 773,24 CZK.
- 5 Den Tjekkiske Republik er af den opfattelse, at producenternes forpligtelse til at finansiere affaldshåndteringen af fotovoltaiske paneler kun skal anses for at omfatte fotovoltaiske paneler, som er bragt i omsætning efter udløbet af gennemførelsesfristen (den 14. februar 2014), da pålæggelse af en sådan forpligtelse med tilbagevirkende kraft vil indebære en uacceptabel tilbagevirkende kraft og en tilsvarende tilsidesættelse af de almindelige retsprincipper om beskyttelse af den berettigede forventning og retssikkerhedsprincippet. Sagsøgeren har dernæst gjort gældende, at flere producenter, som bragte fotovoltaiske paneler i omsætning i årene 2005-2013, ikke længere eksisterer, og at det derfor ikke længere er muligt at pålægge dem at finansiere affaldshåndteringen.

Afslutningsvis har sagsøgte gjort gældende, at Europa-Kommissionen som led i en EU-pilotprocedure ikke fandt nogen mangler ved gennemførelsen af artikel 13 i direktiv 2012/19, og at der af den grund ikke er ført en traktatbrudsprocedure mod Den Tjekkiske Republik for tilsidesættelse af medlemsstatens forpligtelser i henhold til EU-retten.

- 6 Som ret i første instans gav Obvodní soud pro Prahu 10 (distriktsdomstolen i Prags 10. distrikt, Den Tjekkiske Republik) sagsøgeren medhold ved dom af 6. april 2018. Dommen blev stadfæstet den 14. november 2018 af Městský soud v Praze (byretten i Prag, Den Tjekkiske Republik). Den Tjekkiske Republik har iværksat kassationsanke til prøvelse af dommen afsagt af Městský soud v Praze (byretten i Prag) til den forelæggende ret.

Kortfattet begrundelse for forelæggelsen

- 7 I den foreliggende sag er det nødvendigt at besvare spørgsmålet om, hvorvidt Den Tjekkiske Republik for så vidt angår fotovoltaiske paneler har gennemført artikel 13 i direktiv 2012/19 korrekt. I den forbindelse er det nødvendigt at fastlægge, om artikel 13 i direktiv 2012/19 er til hinder for, at en medlemsstat kan pålægge solcelleanlægsoperatører (brugere) forpligtelsen til at finansiere affaldshåndtering for fotovoltaiske paneler, som er bragt i omsætning før den 1. januar 2013, og ikke producenterne. Såfremt dette spørgsmål besvares bekræftende, vil affaldslovens § 37p være i strid med EU-retten, og det vil skulle undersøges, om medlemsstaten er ansvarlig for tab, som forvoldes borgere ved en tilsidesættelse af EU-retten. I denne forbindelse bør det ligeledes undersøges, om omstændigheder som de i hovedsagen omhandlende, kan have betydning for vurderingen af betingelserne for en medlemsstats ansvar.

Om det første præjudicielle spørgsmål

- 8 I hovedsagen er det ubestridt, at artikel 13 i direktiv 2012/19 forpligter medlemsstaterne til at pålægge producenterne en forpligtelse til at finansiere affaldshåndtering for fotovoltaiske paneler, for så vidt angår paneler, der er bragt i omsætning efter den 14. februar 2014. Ligeledes er det ubestridt, at medlemsstaterne for så vidt angår historisk affald fra fotovoltaiske paneler (som er bragt i omsætning før den 13. august 2005), kan pålægge brugere denne forpligtelse. Tvivlen vedrører derimod spørgsmålet om, hvem den pågældende forpligtelse for paneler, der er bragt i omsætning i perioden fra den 13. august 2005 til den 14. februar 2014, kan pålægges.
- 9 Indledningsvis skal spørgsmålet om, hvorvidt fotovoltaiske paneler, som er bragt i omsætning før den 14. februar 2014, overhovedet er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2012/19, besvares. Såfremt dette besvares bekræftende, bør det næste spørgsmål være, om pålæggelsen af forpligtelsen for fotovoltaiske paneler, som er bragt i omsætning efter den 13. august 2015, kan anses for at indebære tilbagevirkende kraft, og i bekræftende fald, om en sådan

tilbagevirkende kraft er forbudt. Såfremt alle disse spørgsmål besvares bekræftende, skal det endelig afgøres, hvorledes en medlemsstat skal gennemføre et direktiv, som pålægger den en forpligtelse til at vedtage nationale bestemmelser med ulovlig tilbagevirkende kraft.

- 10 Den forelæggende ret har anført, at parterne har forskelle opfattelser af tidspunktet og baggrunden for forpligtelsen til at finansiere affaldshåndteringen. De lavere retsinstanser og sagsøgeren er af den opfattelse, at forpligtelsen opstår samtidig med, at det konkrete affald opstår. Den Tjekkiske Republik er derimod af den klare opfattelse, at forpligtelsen opstår, når produktet bringes i omsætning. Set fra dette perspektiv, er de retlige synspunkter fra begge parter i sagen logiske. Såfremt forpligtelsen opstår samtidig med, at affaldet opstår, følger det af direktiv 2012/19, at medlemsstaterne skal vedtage retsakter, som i henhold til EU-retten ikke har tilbagevirkende kraft. Forpligtelsen har således kun virkning for fremtiden, uanset det faktum, at den aktør, der er forpligtet til at finansiere affaldshåndteringen, faktisk udpeges med henvisning til det tidspunkt, hvor produktet, som affaldet stammer fra, blev bragt i omsætning (13. august 2005). Hvis forpligtelsen derimod opstår samtidig med, at produkterne bringes i omsætning, vil det, at bringe et produkt i omsætning, være en afsluttet tilstand, og pålæggelsen af en forpligtelse til at finansiere affaldshåndtering fra produkter, der er bragt i omsætning efter direktivet, vil have tilbagevirkende kraft. I særdeleshed kan forpligtelsen faktisk også omfatte affald, som er opstået tidligere, og som allerede er finansieret, og for hvilket der med tilbagevirkende kraft sker en overførsel af ansvaret for finansieringen heraf til en anden aktør.
- 11 Det er den forelæggende rets vurdering, at forpligtelsen til at finansiere affaldshåndtering i overensstemmelse med direktiv 2012/19 først burde opstå på det tidspunkt, hvor elektrisk udstyr (fotovoltaisk panel) bliver til affald. Det forekommer derimod ikke korrekt, at forpligtelsen til at finansiere affaldshåndtering opstår på det tidspunkt, hvor produktet bringes i omsætning, da det bl.a. ikke er klart, hvornår affaldet opstår. Det drejer sig nemlig om en betingelse eller frist, og en sådan fastsat forpligtelse ville være både betinget og usikker indtil affaldet opstår. I denne sammenhæng forekommer Den Tjekkiske Republiks argumentation ugrundet, idet der i den situation, hvor affald opstår efter den 14. februar 2014, slet ikke er tale om et indgreb med tilbagevirkende kraft. Det er den forelæggende rets opfattelse, at der kun kan være tale om tilbagevirkende kraft så for så vidt angår affald, der er opstået før den 14. februar 2014. Direktiv 2012/19 fastsætter på ingen måde, at det finder anvendelse på det pågældende affald, og det fremgår heller ikke af direktivet, at det har været EU-lovgivers hensigt at vedtage en retsakt, som har tilbagevirkende kraft.
- 12 Det er den forelæggende rets opfattelse, at den korrekte fortolkning af artikel 13 i direktiv 2012/19 er den, at forpligtelsen til at finansiere omkostningerne for bortskaffelse af affald fra fotovoltaiske paneler, som er bragt i omsætning efter den 13. august 2005, i henhold til national ret skal pålægge producenterne, som gælder fra den 14. februar 2014, dog alene for affald, der er opstået efter den 14. februar 2014. Der er ikke tale om et spørgsmål om tilbagevirkende kraft i henhold

til EU-retten, hvorfor det ikke er nødvendigt at overveje betingelserne for dens mulige begrundelse. Ifølge den forelæggende ret, bør en sådan fortolkning ligeledes gives forrang af den årsag, at (som anført ovenfor) det på ingen måde følger af direktiv 2012/19, at EU-lovgiver havde til hensigt at vedtage en retsakt med tilbagevirkende kraft.

- 13 Under hensyntagen til den angivne fortolkning kan det konkluderes, at en medlemsstat, ifølge den forelæggende, ret ikke kan gennemføre artikel 13 i direktiv 2012/19 ved at pålægge brugerne forpligtelsen til at finansiere affaldshåndteringen for fotovoltaiske paneler, der er bragt i omsætning frem til den 1. januar 2013. Den Tjekkiske Republiks gennemførelse af direktiv 2012/19 kan derfor ikke anses for korrekt.
- 14 Der opstår dog et spørgsmål om man også kan anlægge en anden opfattelse, dvs. at en medlemsstat kan gennemføre artikel 13 i direktiv 2012/19 korrekt ved at den pålægger brugerne forpligtelsen til at finansiere affaldshåndteringen for fotovoltaiske paneler, som er bragt i omsætning før den 1. januar 2013, såfremt der tages hensyn til følgende omstændigheder.
- 15 For det første henviser den forelæggende ret til Kommissionens bemærkninger efter vedtagelsen af det oprindelige direktiv af 2002, som i sidste ende foranledigede Kommissionen til at give afkald på den generelle idé om at forpligte producenterne til at finansiere historisk affald. Kommissionen nåede frem til den konklusion, at pålæggelse af en sådan forpligtelse for produkter, der er bragt i omsætning før udløbet af fristen for gennemførelsen af det oprindelige direktiv fra 2002, ville udgøre en forpligtelse med tilbagevirkende kraft, som vil kunne udsætte producenterne for betydelige økonomiske risici. Disse betragtninger kan overføres mutatis mutandis på fotovoltaiske paneler, der i sidste ende er omfattet af anvendelsesområdet for de EU-retlige bestemmelser i direktiv 2012/19.
- 16 For det andet er beskyttelsen af den berettigede forventning hos producenterne af fotovoltaiske paneler ligeledes relevant. De kunne ikke forvente, at det i fremtiden ville blive dem pålagt at finansiere affald med tilbagevirkende kraft, herunder ligeledes for så vidt angår fotovoltaiske paneler, som allerede tidligere var blevet bragt i omsætning, og som de ikke kunne medtage sådanne omkostninger for i prisen på panelerne. Dette kan udsætte dem for en alvorlig økonomisk risiko.
- 17 For det tredje kan den omstændighed, at Den Tjekkiske Republik for det første selv havde vedtaget bestemmelser om finansiering af affald fra fotovoltaiske paneler, som efterfølgende blev ændret i overensstemmelse med den nye EU-lovgivning, der ligeledes fandt anvendelse på paneler, for hvilke denne forpligtelse allerede var blevet pålagt i henhold til national ret, skabe en ulige behandling af de brugere, der havde opfyldt forpligtelsen i national ret allerede før udløbet af fristen for gennemførelse af direktiv 2012/19, i forhold til de brugere, der ikke havde overholdt denne forpligtelse. Bestemmelsen i affaldslovens § 37 p udgør nemlig en forpligtelse til at indgå en aftale og til på forhånd at finansiere omkostningerne i henhold til denne, idet denne finansiering skal ske successivt

ved en opdeling i flere rater. Hvis operatøren af et solcelleanlæg i strid med bestemmelserne i national ret ikke havde opfyldt sin forpligtelse, kan vedkommende således efter den ændring af lovgivningen, der er resultatet af vedtagelsen af direktiv 2012/19, befinde sig i en fordelagtig situation i forhold til producenter, der allerede havde opfyldt deres forpligtelse. Ændringen af hvilken aktør, der er ansvarlig for finansieringen, har også tilbagevirkende kraft i forhold til de aktører, der har opfyldt deres forpligtelse.

- 18 Ud fra dette perspektiv kan Den Tjekkiske Republiks argument om, at hvis der på tidspunktet for vedtagelsen af den nationale gennemførelseslovgivning ikke var blevet valgt en forpligtelse, hvorefter finansieringen blev inddelt i flere rater, men i stedet en forpligtelse til at betale hele beløbet på én gang, ville den senere overførsel af ansvaret til en anden aktør i overensstemmelse med EU-retten ændre den retlige ordning i forhold til den allerede pålagte og fuldt ud opfyldte forpligtelse med tilbagevirkende kraft (sammenlignet med betaling i rater), ligeledes være relevant.
- 19 For det fjerde er Den Tjekkiske Republik ikke den eneste medlemsstat, som har gennemført artikel 13 i direktiv 2012/19 for så vidt angår fotovoltaiske paneler således, at der skelnes mellem aktører, der er forpligtet til at finansiere affaldshåndtering for fotovoltaiske paneler, under hensyn til tidspunktet for, hvornår de fotovoltaiske paneler blev bragt i omsætning, og ikke den 13. august 2005, som fastsat i direktiv 2012/19. Den forelæggende ret henviser i den forbindelse til tysk ret (§ 7 Elektro- und Elektronikgerätegesetz) og østrigsk ret (§ 10 Elektroaltgeräteverordnung).
- 20 For det femte henviser den forelæggende ret til et praktisk problem, som Den Tjekkiske Republik ligeledes har rejst, hvorefter en producent, som tidligere har bragt fotovoltaiske paneler i omsætning, ikke nødvendigvis eksisterer længere, og dermed kan man ikke pålægge pågældende denne forpligtelsen til at finansiere affaldshåndteringen for disse paneler. Den forelæggende ret henleder i denne forbindelse opmærksomheden på græsk ret (artikel 16-B-3 i ministeriel bekendtgørelse nr. 23615/651/E.103), hvorefter forpligtelsen i sådanne tilfælde påhviler brugerne.
- 21 Afslutningsvis kan Kommissionens nuværende tilgang til overvågningen af gennemførelsen af direktiv 2012/19 danne grundlag for et sjette argument. Kommissionen har endnu ikke indledt en traktatbrudsprocedure mod Den Tjekkiske Republik for tilsidesættelse af de forpligtelser, der påhviler medlemsstaterne i henhold til EU-retten. Ifølge Den Tjekkiske Republik er det endog blevet bekræftet, at den gældende tjekkiske lovgivning er i overensstemmelse med EU-retten. Dette gælder så meget desto mere i den sammenhæng, at gennemførelsen af artikel 13 i direktiv 2012/19 for så vidt angår fotovoltaiske paneler er sket på forskellige måder i de forskellige medlemsstater, således som det er anført ovenfor.

Om det andet præjudicielle spørgsmål

- 22 Såfremt det første præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende, opstår der et spørgsmål om Den Tjekkiske Republiks ansvar for den skade, der er forvoldt sagsøgeren som solcelleanlægsoperatør, som følge af en tilsidesættelse af EU-retten (dvs. en ukorrekt gennemførelse af artikel 13 i direktiv 2012/19).
- 23 Det følger af retspraksis fra EU-Domstolen, at for at en medlemsstat kan ifalde et ansvar for privates tab, skal følgende ansvarsbetingelser være opfyldt, 1) en tilsidesættelse af EU-retten (f.eks. navnlig en ukorrekt gennemførelse af et direktiv), 2) skadelidte skal have lidt et tab, 3) årsagsforbindelse mellem statens tilsidesættelse af sin forpligtelse og skadelidtes tab og 4) en tilstrækkelig alvorlig tilsidesættelse af EU-retten (se f.eks. dommene i de forenede sager Francovich m.fl., C-6/90 og C-9/90, og af 5.3.1996 i de forenede sager Brasserie du pêcheur m.fl., C-46/93 og C-48/93).
- 24 Ifølge den forelæggende ret er der tvivl om, hvorvidt visse af de i hovedsagen omhandlede omstændigheder kan have betydning for bedømmelsen af disse betingelser.
- 25 I denne henseende kan bl.a. den omstændighed, at medlemsstaten (Den Tjekkiske Republik) i det foreliggende tilfælde selv havde fastsat regler om finansiering af affald fra fotovoltaiske paneler på nationalt plan, og det endda før vedtagelsen af direktiv 2012/19, i kraft af hvilket fotovoltaiske paneler blev omfattet af anvendelsesområdet for EU-retten, og hvor producenterne ligeledes blev pålagt forpligtelsen til at finansiere affaldshåndteringen for fotovoltaiske paneler, som blev bragt i omsætning før udløbet af gennemførelsesfristen for direktivet (og vedtagelsen af retsakten på EU-niveau).
- 26 I henhold til gældende national ret var solcelleanlægsoperatører forpligtet til at indgå aftaler om finansiering af affaldshåndtering for fotovoltaiske paneler i rateform frem til den 30. juni 2013, og dermed på et tidspunkt, hvor denne ret ikke var i strid med EU-retten. Efter vedtagelsen af direktiv 2012/19 var aftalen mellem solcelleanlægsoperatøren og den aktør, der sikrede den fælles gennemførelse af den pålagte forpligtelse, dog stadig gældende, og solcelleanlægsoperatøren skulle i henhold hertil fortsat opfylde sin forpligtelse. I denne henseende opstår for det første spørgsmålet, om det i dette tilfælde overhovedet kan gøres gældende, efter udløbet af fristen for gennemførelse af et direktiv, at ratebetalingen er uforenelig med EU-retten, når forpligtelsen blev indført og delvist opfyldt inden vedtagelsen af EU-retsakten.
- 27 I den foreliggende sag og under hensyntagen til de ovennævnte omstændigheder behøver opfyldelsen af den ved national ret pålagte forpligtelse til at indgå aftaler og betale afgift til en kollektiv ordning i overensstemmelse hermed ikke at være kausalt forbundet med gennemførelsen af direktiv 2012/19. Af denne grund opstår spørgsmålet, om det hævdede tab skyldes en forkert gennemførelse af direktiv 2012/19, på baggrund af hvilken solcelleanlægsoperatøren fortsat skal betale

finansieringen af affaldshåndtering fra fotovoltaiske paneler, også når det i henhold til EU-retten burde være producenten, der finansierer affaldshåndteringen, hvilket kan indebære en direkte årsagsforbindelse med den forkerte gennemførelse af direktiv 2012/19, som kræves af EU-retten.

- 28 Betydningen af denne omstændighed i forhold til kravet om en »tilstrækkelig alvorlig« tilsidesættelse af EU-retten er endvidere også uklar. Vedtagelsen af EU-retsakten fører således også til en overførsel af ansvaret for fotovoltaiske paneler med tilbagevirkende kraft, hvis forpligtelse til finansiering allerede i henhold til national ret er blevet pålagt bestemte aktører, og som i øvrigt allerede vil kunne være opfyldt i sin helhed. I denne sammenhæng har det særlig betydning, at artikel 13 i direktiv 2012/19 er blevet gennemført forskelligt i de forskellige medlemsstater, og at Kommissionen, i det mindste efter Den Tjekkiske Republiks opfattelse, ikke har fastslået, at gennemførelsen er forkert.
- 29 Ifølge Nejvyšší soud (øverste domstol, Den Tjekkiske Republik) kan de forelagte præjudicielle spørgsmål ikke karakteriseres som *acte clair* eller *acte éclairé*. Nejvyšší soud (øverste domstol), som er en ret, hvis afgørelser ikke kan appelleres i henhold til artikel 267 TEUF, finder det derfor nødvendigt at forelægge EU-Domstolen disse spørgsmål. Som følge af den forskelligartede gennemførelse af artikel 13 i direktiv 2012/19 for så vidt angår fotovoltaiske paneler i forskellige medlemsstater, kan besvarelsen af disse spørgsmål have betydning ikke blot i hovedsagen, men for hele Den Europæiske Union. Besvarelsen kan således muliggøre, at EU-retten fremadrettet anvendes ensrettet i alle EU-medlemsstater.